

УКРАЇНА

НАЦІОНАЛЬНА РАДА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ

01601, Київ - 34, вул. Прорізна, 2, тел. (38044) 278-68-32, факс (38044) 278-74-90
<http://www.nrada.gov.ua>, E-mail: nrada@nrada.gov.ua

07.05 2020 р. № 13/14

на № _____

Голові Комітету Верховної Ради з
питань гуманітарної та
інформаційної політики
Олександрю Ткаченку
вул. Грушевського, 5, м. Київ, 01008

Шановний Олександрє Владиславовичу!

Національна рада висловлює свою повагу та повідомляє наступне. Сьогодні, Національна рада продовжує в межах повноважень активно приймати виклики, які повсякчас з'являються в телерадіоінформаційному просторі, вживаючи заходів для його захисту. Однак, розуміючи покладену на державний орган відповідальність, враховуючи положення чинного законодавства, яке регулює правовідносини у сфері телебачення і радіомовлення, регулятор позбавлений можливості ефективно реагувати на поширення суб'єктами інформаційної діяльності необ'єктивної інформації, що безумовно може загрожувати, в тому числі, інформаційній безпеці створюючи в свідомості громадян спотворену реальність.

Наразі, пунктом в) частини 1 статті 59 Законом України «Про телебачення і радіомовлення» на телерадіоорганізацію покладено обов'язок поширювати об'єктивну інформацію.

Однак, в чинному законодавстві, яке регулює правовідносини в сфері телебачення і радіомовлення, відсутні критерії визначення «об'єктивності» інформації, тому дане поняття можна розглядати через призму таких термінів як «достовірність», «повнота» інформації, як одних з основних принципів інформаційних відносин, визначених в частині 1 статті 2 Закону України «Про інформацію».

В Законі України «Про телебачення і радіомовлення» передбачено два способи захисту від поширення недостовірної інформації. Перший спосіб, шляхом спростування поширених у програмі чи передачі відомостей, які не відповідають дійсності та/або принижують честь і гідність особи. Таким правом відповідно наділений громадянин або його офіційні представники.

Другим способом є право громадянина або юридичної особи, стосовно якого (якої) у програмі чи передачі телерадіоорганізації було поширено відомості, які не відповідають дійсності або порушують його (її) права і законні інтереси, скористатись правом на відповідь (коментар чи власне тлумачення обставин справи) у програмах та передачах даної телерадіоорганізації незалежно від того, було подано заяву з вимогою спростування чи ні.

Обидва способи захисту фактично реалізуються поза межами повноважень Національної ради, оскільки встановлення зазначених обставин потребують підтвердження з боку судових органів влади.

Крім того, частиною 1 статті 67 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» встановлено перелік підстав, за наявності яких телерадіоорганізація та її працівники не несуть відповідальності: а) якщо ця інформація містилася в офіційних повідомленнях або одержана від органів державної влади, органів місцевого самоврядування у письмовій формі; б) якщо ця інформація є дослівним цитуванням заяв і виступів (усних і друкованих) посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування, народних депутатів України, кандидатів на пост Президента України, кандидатів у народні депутати України та у депутати рад усіх рівнів, кандидатів на посади сільських, селищних, міських голів; в) якщо ця інформація розповсюджувалася без попереднього запису та містилася у виступах осіб, які не є працівниками телерадіоорганізації; г) якщо вона є дослівним відтворенням матеріалів, поширених іншим засобом масової інформації або інформаційним агентством, з посиланням на нього; г) якщо звільнення від відповідальності передбачено іншим законом.

Досить часто, телерадіоорганізації зловживають наданими законом правами, наприклад, запрошуючи в прямі ефіри осіб, які не є працівниками телерадіоорганізацій, які можуть умисно розповсюджувати недостовірну інформацію, що в подальшому сприяє поширенню таким суб'єктом інформаційної діяльності однобокого, неправдивого висвітлення певних фактів та вводити в оману телеглядачів чи радіослухачів.

Також, в телерадіоінформаційному просторі, має місце поширення телерадіоорганізаціями недостовірної інформації, яка є дослівним відтворенням матеріалів інших ЗМІ, які в свою чергу не дотримуються вимог до забезпечення точності, об'єктивності, неупередженості та збалансованості інформації.

В усіх цих випадках, Національна рада позбавлена можливості належним чином відреагувати на очевидні маніпуляції з боку окремих телерадіоорганізацій.

Нещодавно, Національною радою під час здійснення моніторингу мовлення було зафіксовано в ефірі ТОВ «Новини 24 години» та ТОВ «ТРК «Студія 1+1» поширення інформації, що має ознаки необ'єктивної та маніпулятивної про так звані «секретні американські лабораторії», які розташовані в Україні, діяльність яких спрямована на розробку біологічної зброї, використання українських громадян для експериментів, що є ознакою порушення вимог пунктів а) та в) частини першої статті 59 Закону України «Про телебачення і радіомовлення». Разом з тим, зважаючи на недоліки чинного законодавства, які унеможливають притягнення до відповідальності телерадіоорганізацій за поширення недостовірної інформації, відсутність дієвого механізму запобігання поширенню такої інформації, Національна рада звертається до комітету з проханням ініціювати запровадження сучасної європейської практики протидії поширенню необ'єктивної інформації в діючому законодавстві та розглянути можливість внесення змін у законодавство, в тому числі передбачити у законопроекті «Про медіа», що розробляється депутатами за підтримки очолюваного Вами комітету.

З повагою

Голова

Кондратенко Олена 278-74-33

Ольга ГЕРАСИМ'ЮК